

**Bij de presentatie van Olympische Zwemmer van
Lans Stroeve,
Perdu, 7 oktober 2015**

Enige tijd geleden opende ik in Rotterdam een tentoonstelling van de kunstenaar Karin Trenkel. Trenkel maakt werk waarop recensenten geen vat krijgen: onbeholpen mompelt men iets over de dunne scheidslijn waarop tweedimensionaal driedimensionaal wordt. Over pop-up's voor volwassenen die schaduwen veroorzaken die op hun beurt weer tot wezenlijke schakeringen leiden. Over collagetechnieken waar beeld decor wordt en waar interieur theater wordt. Over installaties en optredens die mengvormen presenteren van schilderkunst, film en dans, mengvormen die in ruimtes plaatsvinden die zowel galerie, winkel als podium genoemd mogen worden.

Een ongemakkelijke zoektocht naar woorden die stuk voor stuk ontoereikend blijken.

Ontoereikende taal, daar draaide het om. Taal op de knieën, zoals Lans het ergens zegt. Want waar ook ter wereld de taal ontoereikend lijkt, er zwaait een deur open en de poëzie wandelt binnen. Lans heeft een aantal gedichten geleverd voor het boek *Schöne Aussichten* van Karin Trenkel. En daar waar elke andere tekst inderdaad ontoereikend is, komen de woorden van Lans

als geroepen. Geen kunsthistorische beschouwingen, geen kunstbeschouwelijke duiding, geen obligate praatjes bij plaatjes maar onafhankelijke strofes die, als ze al ergens naar verwijzen, vooral zijn gericht op de krachtige beelden in zichzelf. Spinoza zei al eens, dat wat niet van buitenaf begrepen kan worden, wordt begrepen vanuit zichzelf.

Dat ging eigenlijk over God, maar wij weten nu dat hij het vooral over poëzie had.

Lans zegt het ergens zo:

*Je hebt een plaats onder
het zand onder nog niet bestaande woorden onder
het gewicht van een gigantisch zacht begrazen.*

In zijn boek *De Kunst van het Crashen* vertelt de Vlaamse dichter Peter Verhelst dat hij vroeger beeldend kunstenaar wilde worden. Van kindsaf aan tekende hij ijverig alle Da Vinci's en Van Eyck's na. Toen hij besepte dat hij met verf en penseel nooit zou kunnen denken wat hij wilde besloot hij te gaan schrijven naar levend model. Hij wilde met zijn woorden een stilleven creëren, dat op een lezer ligt te wachten om door hem of haar te worden bekeken en door die blik te worden beziel, bemind, geweigerd of bestreden. Pas later besepte hij dat er geen verschil is. Het maakt niet uit of het de dichter of de schilder is die ons de kruk toeschuift waarop we klimmen als we in een andere werkelijkheid willen turen. In deze bundel van Lans Stroeve valt de scheidslijn tussen taal een beeld zelfs helemaal weg.

Je schept met klank, zegt ze,

het wegbreken van begroeiing, het inblazen van

het schone, een eenzaam teken voor meer

dan rietvogels om zich te richten op het schitterende

Lans Stroeve is als geen ander in staat om met haar poëzie een beeld voor onze ogen te presenteren, dat we nog nooit hebben gezien, dat we desondanks herkennen en dat we ons altijd zullen blijven herinneren, al vergeten we later of die herinnering nou uit een kunstwerk of uit een gedicht voortkomt. Niet voor niets koos Lans voor een prachtige quote van Les Murray om haar bundel mee te openen: *Nothing's said till it's dreamed out in words and nothing's true that figures in words only.*

De eerlijkheid gebied te zeggen dat ook Murray het over God had, maar wij weten nu dat het vooral over de poëzie van Lans Stroeve gaat.

In *Olympische Zwemmer* worden we door de curator zelf aan de hand genomen door een tentoonstelling van uiterst precieze beelden, van ademende Caribische zeeschelpen, grote insecten die over rotsblokken hollen, stapels klare lichtbruine boterhammen ham kaas jam, van jassen aan de kapstok, een schip met in de kuip hard licht, hardgekafte bibliotheekboeken, de geïllustreerde mineralencyclopedia en glaasjes water. Klipklare, beklijvende beelden. De subtiele laag cement die de monumentale opstapeling van beelden in deze bundel bij elkaar houdt toont echter de werkelijke reden van de constructie: het verlies van dierbaren en de ontoereikendheid die achterblijft. Verhelst noemde dat in *De Kunst van het Crashen een gemis, dat niet verwijst naar iets wat verloren werd, maar naar een niet te stelpen, ontroostbaar verlangen naar aanwezigheid.*

Dat cement, dames en heren, die verbindende laag tussen alle beelden, lichtgevend, ervan dromend als de sterren om gezien te worden en zacht als de tekens van de dingen die je begint te haten, dat is de poëzie die binnenwandelt als de taal ontoereikend lijkt.

Het is dat wat deze bundel van Lans Stroeve zo goed maakt.